

De Basis op orde

Verkiezingsprogramma 2026-2030

SGP

2026-2030
SGP UTRECHTSE HEUVELRUG

Inhoud

Inhoud	2
Inleiding	4
1. Speerpunt één: iedereen een fijn thuis	5
1.1 Zorg voor de samenleving	5
1.1.1 Wonen	5
1.1.2 Gezin	6
1.1.3 Noaberschap: een zorgzame samenleving	6
1.1.4 Armoedebestrijding	6
1.1.5 Barmhartigheid en grenzen	6
1.1.6 Samenvattend	7
1.2 Zorg voor de schepping	8
1.2.1 Klimaat en energie	8
1.2.2 Landbouw, natuur en aanwezigheid wolf	8
1.2.3 Samenvattend	9
1.3 Zorg voor de leefomgeving	10
1.3.1 Publieke ruimte, recreatie en gebruik	10
1.3.2 Ruimtelijke kwaliteit en Omgevingswet	10
1.3.3 Voorzieningen, sport en ontmoeting	10
1.3.4 Erfgoed, kerken en begraafplaatsen	11
1.3.5 Onderwijshuisvesting	11
1.3.6 Samenvattend	11
2. Speerpunt twee: een veilige leefomgeving	12
2.1 Zorg voor veiligheid	12
2.1.1 Handhaving en openbare orde	12
2.1.2 Preventie, jeugd en sociale veiligheid	12
2.1.3 Digitale veiligheid	12
2.1.4 Verkeer en verkeersveiligheid	12
2.2 Samenvattend	13
3. Speerpunt drie: zorg voor elkaar	14
3.1 Zorg voor elkaar	14
3.1.1 Mantelzorgers en vrijwilligers	14
3.1.2 Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en doelgroepenvervoer	14
3.1.3 Jeugdzorg	14
3.1.4 Zorglandschap en toegankelijkheid	15
3.2. Samenvattend	16
4. Verantwoord besturen	17
4.1 Lokale economie	17
4.1.1 Een sterke en evenwichtige economie	17
4.1.2 Ruimte voor ondernemen	17
4.1.3 Werk en participatie	17
4.1.4 Landbouw en agrarisch ondernemerschap	18
4.1.5 Dorpscentra, toerisme en recreatie	18
4.1.6 Samenvattend	19
4.2 Mobiliteit	20
4.2.1 Uitgangspunten voor mobiliteit	20
4.2.2 Bereikbaarheid en verkeer	20
4.2.3 Fiets en lopen	20

4.2.4 Onderhoud en infrastructuur	20
4.2.5 Openbaar vervoer en duurzame mobiliteit	20
4.2.6 Samenvattend	21
4.3 Financiën	22
4.3.1 Verantwoord financieel beleid	22
4.3.2 Lastendruk en gemeentefonds	22
4.3.3 Transparantie	22
4.3.4 Begraafzaken en subsidies	22
4.3.5 Samenvattend	23
4.4 Dienend bestuur	24
4.4.1 Bereikbaar en betrouwbaar	24
4.4.2 Dorpen, wijken en nabijheid	24
4.4.3 Bestuurscultuur	24
4.4.4 Samenvattend	24
Slotwoord – De Basis op orde, voor u	25

Inleiding

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van de SGP Utrechtse Heuvelrug voor de raadsperiode 2026–2030. In dit programma verwoorden wij de uitgangspunten en keuzes die voor ons leidend zijn in het lokale bestuur van onze gemeente.

De SGP staat in de politieke traditie van het christelijk geloof. Voor ons is de Bijbel de **Basis**. Het christelijk geloof is geen privézaak, maar biedt richting voor het samenleven van mensen en voor de inrichting van de samenleving. Het geeft een moreel kompas dat houvast biedt, juist in onzekere en gejaagde tijden.

“De Heere regeert! Bemoedigender waarheid is er niet.”

– G. Groen van Prinsterer (1801–1876)

In het diepe besef dat de Heere regeert, leven en handelen wij in afhankelijkheid van Hem. De inhoud van de Tien Geboden vormt de leefregel waarop onze normen en waarden gebaseerd zijn. De samenvatting van deze geboden is God lief te hebben boven alles en onze naaste als onszelf. Dit fundament biedt houvast, niet alleen nu maar altijd. Gods geboden zijn nuttig en goed voor de samenleving als geheel.

Vanuit deze overtuiging ziet de SGP de overheid als dienaar van God. Dat vraagt om een betrouwbare, rechtvaardige en bescheiden overheid, die het goede zoekt voor haar inwoners en zich richt op haar kerntaken. Niet vanuit het geloof in een maakbare samenleving, maar in het besef van verantwoordelijkheid en begrenzing.

Wij constateren dat de overheid, ook op lokaal niveau, steeds vaker tekortschiet in haar kerntaken, terwijl zij tegelijkertijd steeds meer taken en ambities naar zich toetrekt. De SGP pleit daarom voor **de basis op orde**: een overheid die investeert in wat wezenlijk is en zich daar zoveel mogelijk toe beperkt.

In dit verkiezingsprogramma werken wij dat uit langs drie duidelijke speerpunten (die gaan over hoe mensen leven) voor de komende raadsperiode (D.V. 2026–2030):

- Iedereen een fijn thuis
- Een veilige omgeving
- Zorg voor elkaar

Daarnaast beschrijven wij in een apart hoofdstuk hoe wij de gemeente verantwoord, zorgvuldig en dienstbaar willen besturen. Zo brengen wij de basis op orde en houden wij oog voor de toekomst.

Met dit programma wil de SGP Utrechtse Heuvelrug koersvast, herkenbaar en betrokken invulling geven aan haar verantwoordelijkheid in de gemeenteraad.

1. Speerpunt één: iedereen een fijn thuis

Een fijn thuis is meer dan een dak boven het hoofd. Het gaat om wonen in een veilige, herkenbare omgeving, in sterke gezinnen en in een samenleving waar mensen naar elkaar omzien. De SGP ziet dit als een kerntaak van de overheid: voorwaarden scheppen voor rust, stabiliteit en zorg voor elkaar, zonder verantwoordelijkheden over te nemen die bij inwoners en gemeenschappen zelf horen.

1.1 Zorg voor de samenleving

1.1.1 Wonen

De woningmarkt in de gemeente Utrechtse Heuvelrug staat onder grote druk. Met een gemiddelde woningprijs van circa €450.000 is een betaalbare woning voor een groeiende groep inwoners onbereikbaar. De SGP wil daarom dat de samenstelling van de woningvoorraad beter aansluit bij de werkelijke behoefte. Dat betekent: meer bouwen voor starters en senioren, en ervoor zorgen dat gezinswoningen ook daadwerkelijk door gezinnen worden bewoond. We hanteren soepele en praktische regels voor pre-mantelzorgwoningen, zodat mensen tijdig voor elkaar kunnen zorgen.

Met name in het middensegment is de vraag groot. Dit segment is cruciaal voor de doorstroming op de woningmarkt, maar blijft al jaren achter in bouwtempo. De SGP zet bij nieuwe woningbouwplannen daarom in op een evenwichtige verdeling, met als uitgangspunt: **25% sociaal, 45% midden en 30% duur**.

De woningbouw moet versnellen. In Driebergen benutten we onder andere het stationsgebied en de locatie De Boshove voor woningbouw. In Doorn kijken we onder meer naar het golfterrein en de Marinierskazerne als mogelijke locaties. Daarbij maken we gebruik van de mogelijkheden die de Omgevingswet biedt. Gemeentelijke plannen worden flexibeler en aanvullende lokale regelgeving wordt beperkt. Initiatiefnemers krijgen meer ruimte en verantwoordelijkheid, met aandacht voor draagvlak in de omgeving. Bij grootschalige ontwikkelingen is regionale afstemming een vaste voorwaarde.

Om voldoende woningen te bouwen én het groene karakter van onze dorpen te behouden, kan op geschikte locaties worden gekozen voor beperkte hoogbouw. Per gebied wordt zorgvuldig afgewogen wat passend is. Daarbij geldt als richtlijn dat hoogbouw in de dorpen in beginsel beperkt blijft tot maximaal zes bouwlagen.

Bij grootschalige locaties, zoals het stationsgebied Driebergen–Zeist, is maatwerk mogelijk. Bij hoogbouw heeft een trapsgewijze opbouw de voorkeur, met een zorgvuldige landschappelijke inpassing. Waar mogelijk wordt hoogbouw door groen aan het zicht onttrokken.

Naast nieuwbouw ziet de SGP ook kansen in het beter benutten van de bestaande woningvoorraad. Actieve handhaving op leegstand draagt daaraan bij. Daarnaast wordt woningsplitsing actief gestimuleerd, onder meer via een gerichte woningsplitsingscampagne. Omzetten van kantoorpanden en/of ruimte boven winkels naar wonen wordt op de meeste plekken vergunningsvrij.

Voor de langere termijn is een realistisch woningbouwprogramma nodig richting 2050. In de kleinere kernen is bouwen buiten de huidige bebouwingsgrenzen op termijn onvermijdelijk. Het blijven zoeken naar extra inbreidingslocaties in deze dorpen kost veel tijd en gaat vaak ten koste van het groene en dorpse karakter.

De SGP pleit daarom voor het tijdig maken van duidelijke keuzes richting 2050, zodat voldoende woningen kunnen worden gerealiseerd. Dit betekent dat vastgestelde bebouwingsgrenzen (rode contouren) niet overal onverkort kunnen worden gehandhaafd. Per gebied en kernrandzone wordt zorgvuldig bekeken hoe woningbouw kan samengaan met een kwaliteitsimpuls voor het landschap en de leefomgeving. Het doel is om in elk van de vijf kleinste kernen ten minste een nieuwe woonwijk te kunnen realiseren.

1.1.2 Gezin

Een fijn thuis is meer dan een huis alleen. Het gaat ook om verbondenheid, zorg voor elkaar en een samenleving waarin mensen zich gezien en gesteund weten. Voor de SGP begint dat bij het gezin en strekt het zich uit naar de bredere gemeenschap.

Sterke en stabiele gezinnen vormen de basis van een gezonde samenleving. Samenleven als gezin onder één dak zorgt voor rust, verbondenheid en draagt bij aan het welzijn van kinderen. Het verlicht bovendien de druk op de woningmarkt. De SGP ziet het gezin daarom als de centrale pijler van het sociaal beleid, ouders krijgen daarom bij de geboorteaangifte een starterspakket met opvoed- en praktische ondersteunende middelen

Trouw en verantwoordelijkheid binnen relaties staan in onze samenleving onder druk. De overheid kan en mag hierin normerend optreden. Het klassieke gezin, waarin één man en één vrouw zich in het huwelijk levenslang aan elkaar verbinden, biedt de meest stabiele omgeving om kinderen te laten opgroeien en verdient bijzondere waardering. Bij een fijn thuis past ook dat reclames voor datingapps of -sites die vreemdgaan bevorderen, niet worden toegestaan.

De gemeente ondersteunt ouders bij opvoedingsvragen zoals relatiehulp. Problemen in gezinnen worden zo vroeg mogelijk gesignaleerd, zodat zwaardere zorg kan worden voorkomen.

1.1.3 Noaberschap: een zorgzame samenleving

Omzien naar elkaar begint niet bij de overheid, maar bij mensen zelf. Families, kerken, verenigingen en maatschappelijke organisaties spelen een onmisbare rol in de zorg voor elkaar. Deze vorm van noaberschap vormt het sociale fundament van onze gemeente. De gemeente zoekt actief de samenwerking met deze netwerken en benut hun kennis en betrokkenheid.

Wanneer deze ondersteuning tekortschiet, heeft de overheid een duidelijke taak. De gemeente stelt zich sociaal en rechtvaardig op, met bijzondere aandacht voor kwetsbare inwoners. Inclusie betekent dat iedereen mag en kan meedoen, ieder op zijn of haar eigen niveau, met de voorzieningen die daarvoor nodig zijn. Dit beleid richt zich op alle inwoners en licht niet steeds afzonderlijke groepen of thema's uit.

De gemeente is wettelijk verplicht om beleid te voeren op het gebied van suïcidepreventie. Samen met scholen, kerken en lokale organisaties wordt gewerkt aan het voorkomen van zelfdoding, in aansluiting op de landelijke wet integrale suïcidepreventie.

Vrouwen en meisjes die ongewenst zwanger zijn, krijgen laagdrempelige psychosociale ondersteuning. De gemeente helpt bij opvang, huisvesting en zorg voor moeder en kind. Deze ondersteuning is nadrukkelijk niet gericht op het beëindigen van het leven in wording.

1.1.4 Armoedebestrijding

Voor inwoners die sociaaleconomisch kwetsbaar zijn, bestaan er in Nederland en binnen de gemeente uitgebreide mogelijkheden voor financiële ondersteuning. Toch komen er nog steeds schrijnende situaties voor, zoals kinderen die in armoede opgroeien of gezinnen die als eenverdiener moeilijk rondkomen. Stijgende prijzen voor boodschappen en energie zorgen ervoor dat steeds meer mensen in financiële problemen raken.

De gemeente zet zich actief in voor schuldhulpverlening, schuldsanering en ondersteuning via onder meer schuldhulpmaatjes. Deze voorzieningen worden gefaciliteerd en toegankelijk gehouden. Het huidige minimabeleid is ruimhartig en hoeft wat de SGP betreft niet verder te worden uitgebreid.

1.1.5 Barmhartigheid en grenzen

Christelijke barmhartigheid betekent omzien naar de medemens, ook als het gaat om vluchtelingen en statushouders. Tegelijk erkent de SGP dat opvang grenzen kent. Het bestaande asielzoekerscentrum blijft in stand, maar we breiden niet uit. De opvang van Oekraïners blijft beschikbaar zolang dat nodig is.

In regionaal verband zet de gemeente zich in voor een eerlijke spreiding van opvang, en spreekt zij gemeenten aan die onvoldoende bijdragen. Inburgering wordt actief gestimuleerd. Taalhuizen en leesmaatjes zijn goede voorbeelden van initiatieven die de gemeente kan faciliteren. Van nieuwkomers kan een maatschappelijke tegenprestatie worden gevraagd.

Iedere vorm van leven is intrinsiek waardevol. De SGP wijst elke vorm van geweld en discriminatie af. Kwetsbare groepen moeten op de overheid kunnen rekenen, inclusief initiatieven die hun veiligheid vergroten. Antisemitisme krijgt specifieke aandacht. Dit verdwijnt nu vaak in het brede antidiscriminatiebeleid, terwijl Jodenhaat de laatste tijd sterk toeneemt. De gemeente treedt hier doelgericht tegen op en faciliteert waar mogelijk educatie en voorlichting, bijvoorbeeld via scholen, bibliotheken en subsidies.

1.1.6 Samenvattend

- Betaalbaar wonen voor iedereen: extra aandacht voor starters, senioren en gezinnen.
- Evenwichtige woningbouw: 25% sociaal, 45% midden, 30% duur.
- Soepeler omgaan met de regels voor pre-mantelzorgwoningen en voor de transformatie van kantoren en ruimten boven winkels naar woningen.
- Sneller bouwen: minder regels, meer ruimte via de Omgevingswet.
- Bouwen waar het past: geschikte locaties in de dorpen, met behoud van groen.
- Beperkte hoogbouw waar nodig, zorgvuldig ingepast.
- Bestaande voorraad beter benutten: leegstand aanpakken, woningsplitsing stimuleren.
- Keuzes richting 2050: ook bouwen aan de randen van kleine kernen, met kwaliteitsimpuls voor landschap.
- Gezin centraal in sociaal beleid.
- Ondersteuning voor ouders en relaties, vroegtijdig en preventief.
- Starterspakket voor ouders bij geboorte-aangifte
- Noaberschap voorop: zorg begint bij inwoners, kerken en verenigingen.
- Overheid als vangnet voor wie het zelf niet redt; inclusie voor iedereen.
- Actief suïcidepreventiebeleid, samen met lokale partners.
- Ondersteuning bij ongewenste zwangerschap, gericht op moeder en kind.
- Armoedebestrijding via schuldhulp en behoud van huidig minimabeleid.
- Barmhartig én begrensd: AZC blijft, geen uitbreiding.
- Inburgering stimuleren, taal leren, meedoen; tegenprestatie mogelijk.
- Multolerantie voor geweld en discriminatie.
- Gerichte aanpak antisemitisme, inclusief educatie en handhaving

1.2 Zorg voor de schepping

De SGP gaat uit van Bijbels rentmeesterschap. God is Schepper en Onderhouder van alles wat leeft. De mens heeft de aarde in bruikleen gekregen en is geroepen deze te bebouwen én te bewaren. Zorg voor de schepping is daarom geen keuze, maar een opdracht. Tegelijk wijst de SGP het denken in een maakbare wereld af. De mens heeft niet alles in de hand en moet zich afhankelijk weten van God.

1.2.1 Klimaat en energie

Klimaatverandering vraagt om aanpassing van onze leefwijze. De gemeente volgt de landelijke klimaatdoelen en past daarbij de zonneladder toe. De SGP legt de nadruk op energiebesparing; er is veel winst te behalen door minder te verbruiken. Consuminderen is daarbij een belangrijk uitgangspunt.

Opwek van zonne-energie krijgt vooral ruimte op daken van bedrijven en woningen en langs infrastructuur. Waar daken structureel onbenut blijven, kan zon-op-dak verplicht worden. Zonnevelden op productieve landbouwgrond en in natuurgebieden zijn wat de SGP betreft niet wenselijk. De voormalige vuilstort in Maarsbergen is een voorbeeld van een positieve uitzondering.

Er wordt slim gekeken naar het combineren van energievraag en -aanbod. De gemeente onderzoekt kansen voor geothermie. Het overhaast afscheid nemen van aardgas vindt de SGP onverstandig; deze energiebron blijft de komende jaren noodzakelijk en vraagt om zorgvuldige afwegingen.

De openbare ruimte wordt klimaatbestendig ingericht. Dat betekent: ruimte voor waterberging, vergroening van dorpen en het aanplanten van bomen. Het behoud en de versterking van de groene, kenmerkende leefomgeving van onze gemeente staat daarbij centraal.

Hoge windmolens zijn niet rendabel in onze windluwe gemeente. We staan alleen (lage) boerderijmolens toe.

1.2.2 Landbouw, natuur en aanwezigheid wolf

De SGP kiest voor een gebiedsgerichte aanpak van landbouw en natuur. Niet ieder gebied is hetzelfde: sommige gebieden zijn vooral geschikt voor landbouw, andere vragen om versterking van natuur. Daarom wordt samen met agrariërs, natuurbeheerders en bewoners gewerkt aan een meerjarig toekomstplan voor het buitengebied. Dit plan biedt duidelijkheid en perspectief over wat waar mogelijk is en bevat vaste aandacht voor herstel van biodiversiteit en versterking van natuur.

De SGP zet in op kringlooplandbouw met aantoonbaar respect voor dieren, werknemers en natuurlijke hulpbronnen. Gezonde grond is daarbij essentieel. Wisselteelt wordt gestimuleerd; verplichte kalenderlandbouw vindt de SGP onnodig beperkend. In landbouwonwikkelingsgebieden moet ruimte blijven voor het bouwen van moderne, duurzame stallen, mits deze leiden tot minder uitstoot of verbetering van het dierenwelzijn. Lokale voedselproductie en -consumptie worden gestimuleerd. De verkoop van voedselproducten aan huis krijgt meer ruimte. De gemeente investeert daarnaast in kennis over natuur en voedselvoorziening door producent en consument dicht bij elkaar te brengen.

De aanwezigheid van de wolf raakt direct aan landbouw, natuurbeheer en de veiligheid van mensen en dieren. “Mijd de Utrechtse Heuvelrug” als advies voor de mens vinden wij de omgekeerde wereld. De SGP vindt dat de wolf niet onbeperkt zijn gang kan gaan in een dichtbevolkt land als Nederland. De veiligheid van mensen en vee staat voorop. De gemeente zet zich daarom actief in voor proactief en effectief beheer van de wolf. Zij lobbyt bij de provincie, het Rijk en de Europese Unie voor ruimere mogelijkheden om in te grijpen voordat incidenten plaatsvinden. Bij acute dreiging of herhaald problematisch gedrag moet de burgemeester zijn noodbevoegdheden kunnen inzetten om wolven te verjagen of, als het niet anders kan, te laten afschieten.

1.2.3 Samenvattend

- Bijbels rentmeesterschap: de aarde is ons toevertrouwd, niet maakbaar.
 - Klimaatbeleid met realisme: aanpassen waar nodig, afhankelijkheid van God erkennen.
 - Energiebesparing voorop; consuminderen stimuleren.
 - Zonneladder toepassen: zon vooral op daken en langs infrastructuur.
 - Zon-op-dak verplichten bij structurele leegstand van daken.
 - Geen zonnevelden op landbouwgrond of in natuurgebieden.
 - Slimme energie-oplossingen: vraag en aanbod combineren, geothermie verkennen.
 - Aardgas niet overhaast afbouwen; zorgvuldige afweging nodig.
 - Klimaatbestendige openbare ruimte: waterberging, vergroening, bomen.
 - Geen ruimte voor hoge windmolens, lage (boerderij)windmolens worden toegestaan.
-
- Gebiedsgerichte aanpak voor landbouw en natuur.
 - Meerjarig toekomstplan voor het buitengebied, samen met boeren, natuur en bewoners.
 - Kringlooplandbouw stimuleren; gezonde bodem centraal.
 - Wisselteelt stimuleren; geen verplichte kalenderlandbouw.
 - Ruimte voor duurzame stallen waar uitstoot daalt of dierenwelzijn verbetert.
 - Lokale voedselproductie stimuleren, inclusief verkoop aan huis.
 - Actief beheer van de wolf; veiligheid van mensen en vee voorop.
 - Proactief ingrijpen mogelijk via provincie, Rijk en Europa.
 - Burgemeester kan noodbevoegdheden inzetten bij probleemwolven.

1.3 Zorg voor de leefomgeving

De leefomgeving bepaalt in hoge mate hoe prettig het is om te wonen, te werken en elkaar te ontmoeten. De SGP wil dat de dorpen van de Utrechtse Heuvelrug schoon, groen, veilig en herkenbaar blijven. De publieke ruimte nodigt uit tot verblijf en ontmoeting, met respect voor rust, natuur en het dorpse karakter.

1.3.1 Publieke ruimte, recreatie en gebruik

De openbare ruimte moet goed onderhouden zijn. Straten, bermen, pleinen en groenvoorzieningen krijgen blijvend aandacht. Er wordt voldoende budget vrijgemaakt om het onderhoudsniveau in alle kernen op orde te brengen. Bermen worden gemaaid, straten geveegd en dorpscentra verzorgd gehouden.

Het gebruik van de publieke ruimte past bij Bijbelse normen en waarden. Culturele of kunstuitingen die daarmee in strijd zijn, worden niet toegestaan. Grootschalige evenementen passen niet bij het karakter van onze gemeente. Versterkt geluid bij evenementen, met name in natuurgebieden, wordt niet geaccepteerd. Het Doornse Gat blijft gratis en openbaar toegankelijk; een toekomstbestendige exploitatie kan op onze steun rekenen.

De aantrekkelijkheid van de Utrechtse Heuvelrug zorgt voor recreatie en toerisme. Dat biedt kansen voor werkgelegenheid en voorzieningen, maar vraagt ook om grenzen. Overlast voor inwoners moet worden voorkomen. De SGP zet in op het spreiden van recreatiedruk, zodat natuur en dorpen ontzien worden. Bossen blijven vrij toegankelijk. Betaald parkeren in natuurgebieden wordt niet ingevoerd. Op natuurparkeerplaatsen kan wel een vrijwillige bijdrage worden gevraagd.

1.3.2 Ruimtelijke kwaliteit en Omgevingswet

Bij de inrichting van de fysieke leefomgeving werkt de gemeente in de geest van de Omgevingswet. Niet de letter van de wet, maar de bedoeling staat centraal. Procedures worden waar mogelijk versneld. Er komt meer ruimte voor vergunningsvrij bouwen, met duidelijke handhaving bij misstanden of excessen. Kwaliteit en redelijkheid wegen zwaarder dan starre normering.

1.3.3 Voorzieningen, sport en ontmoeting

In elk dorp blijven maatschappelijke voorzieningen beschikbaar. Sociale ontmoetingsplekken worden behouden en gestimuleerd. De kwaliteit van voorzieningen blijft leidend; de locatie kan wijzigen als dat beter aansluit bij de behoefte.

Bibliotheken in de vijf grootste kernen blijven behouden en functioneren als kennis- en ontmoetingscentra. Zij bieden ruimte voor informatie, ontmoeting, debat en educatie. Consultatiebureaus blijven goed bereikbaar voor jonge gezinnen.

Voor Overberg wordt onderzocht hoe 'De Buurthucht' kan worden verduurzaamd, uitgebreid en gerenoveerd, met behoud van de sociale functie. Voor de aanleg of verbetering van een dorpsplein kan de gemeente naar redelijkheid bijdragen. In Maarn zetten we in op snelle realisatie van de gekozen oplossing voor de onderwijshuisvesting, met scholen op de huidige locatie.

Bewegen is belangrijk voor een gezonde leefstijl. De gemeente stimuleert sport en beweging, maar faciliteert geen topsport. Speeltuinen worden goed onderhouden. Buurtsportcoaches zetten zich actiever in om ook mensen met een beperking te begeleiden naar passend beweegaanbod.

Sportverenigingen werken meer samen en maken efficiënter gebruik van accommodaties. Niet ieder dorp hoeft voor iedere sport een eigen voorziening te hebben. Onderhoudscontracten worden herzien en waar mogelijk meer bij verenigingen zelf belegd. Amerongen en Leersum maken gezamenlijk gebruik van sporthal De Binder. De zwembaden in Driebergen en Doorn worden samengevoegd tot één eigentijds en goed onderhouden zwembad. Nieuwe sportvoorzieningen worden niet aangelegd; bestaande voorzieningen blijven op normaal niveau in stand.

1.3.4 Erfgoed, kerken, moskeeën en begraafplaatsen

Archeologie en cultuurhistorie verdienen blijvende aandacht. Waardevolle historische elementen en beeldbepalende panden blijven behouden en zichtbaar. Het monumentenbeleid wordt samen met inwoners en betrokken organisaties opgesteld. Gemeentelijke monumenten verkeren in goede staat of worden daarin gebracht.

De kerkenvisie blijft een belangrijk instrument. De gemeente blijft in gesprek met betrokken partijen en toetst de visie elke vijf jaar. Daarbij is er extra aandacht voor monumentale kerken en voor kerkelijke gemeenschappen die verdwijnen.

Moskeeën maken deel uit van een samenleving waarin vrijheid van godsdienst is gewaarborgd; versterkte gebedsoproepen vanaf minaretten worden niet toegestaan.

De algemene begraafplaatsen worden goed onderhouden. De gemeentelijke dienstverlening rond begrafenissen blijft op niveau. Natuurbegraven is mogelijk, mits dit gebeurt met respect voor natuur, landschap en geldende regels.

1.3.5 Onderwijshuisvesting

Goede onderwijshuisvesting is een kerntaak van de gemeente. Ouders behouden vrijheid in schoolkeuze. Schoolgebouwen sluiten aan bij het aantal leerlingen en bieden een veilige en gezonde leeromgeving. De gemeente is verantwoordelijk voor nieuwbouw, renovatie en vervangende huisvesting.

De gemeente draagt actief bij aan onderwijs- en leer-/werkstagemogelijkheden. Er wordt ingezet op een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt, zodat jongeren en zij-instromers praktijkervaring kunnen opdoen en beter worden voorbereid op werk.

1.3.6 Samenvattend

- Schone, groene en veilige dorpen: openbare ruimte goed onderhouden in alle kernen.
- Gebruik van publieke ruimte met grenzen: geen grootschalige evenementen, geen versterkt geluid in natuurgebieden; Doornse Gat blijft gratis toegankelijk.
- Recreatie en toerisme beheerst: overlast voorkomen, recreatiedruk spreiden; bossen vrij toegankelijk, geen betaald parkeren in natuurgebieden.
- Ruimtelijke kwaliteit voorop: Omgevingswet toepassen naar de bedoeling, procedures versnellen, meer vergunningsvrij bouwen met duidelijke handhaving.
- Voorzieningen in elk dorp: ontmoetingsplekken behouden, kwaliteit leidend; bibliotheken als kennis- en ontmoetingscentra, consultatiebureaus goed bereikbaar.
- Sport en bewegen stimuleren: geen topsport; meer samenwerking tussen verenigingen, efficiënter gebruik van accommodaties; één zwembad voor Driebergen en Doorn.
- Erfgoed en begraafplaatsen zorgvuldig beheren: monumenten in goede staat, kerkenvisie periodiek toetsen, natuurbegraven mogelijk binnen kaders.
- Moskeeën zijn toegestaan, geen ruimte voor versterkte gebedsoproepen.
- Goede en duurzame onderwijshuisvesting: vrijheid van schoolkeuze, passende schoolgebouwen en actieve inzet op leer- en werkstages.

2. Speerpunt twee: een veilige leefomgeving

Een veilige leefomgeving is een basisvoorwaarde voor een goed leven. Inwoners moeten zich veilig voelen op straat, in hun buurt, in het verkeer en online. De SGP wil een gemeente waarin duidelijkheid, handhaving en preventie bijdragen aan rust en vertrouwen, met oog voor kwetsbaren en respect voor gezag.

2.1 Zorg voor veiligheid

2.1.1 Handhaving en openbare orde

Zichtbare en betrouwbare handhaving is essentieel voor het veiligheidsgevoel. Boa's en wijkagenten zijn goed bereikbaar en zichtbaar aanwezig in alle dorpen. We streven naar één wijkagent per 5.000 inwoners. De gemeente zet zich maximaal in voor het realiseren van korte aanrijtijden van politie, ambulance en brandweer.

Kleine criminaliteit en overlast worden serieus aangepakt, omdat zij het gevoel van veiligheid aantasten. Cameratoezicht kan worden ingezet waar dat nodig is, maar is geen standaardmiddel.

De gemeente investeert extra in handhaving, met bijzondere aandacht voor het buitengebied. Ondermijning en drugsgerelateerde criminaliteit krijgen een gerichte aanpak. Inwoners worden gestimuleerd om verdachte situaties te melden. Agressie en geweld tegen hulpverleners worden niet geaccepteerd.

Openbare verlichting wordt op orde gebracht, vooral op plekken waar inwoners onveiligheid ervaren.

2.1.2 Preventie, jeugd en sociale veiligheid

Veiligheid begint bij preventie. De gemeente zet in op preventief jeugdbeleid om overlast en ontsporing te voorkomen, met extra aandacht voor dorpscentra waar spanningen zichtbaar zijn, zoals in Driebergen en Amerongen. Normen en waarden spelen daarbij een belangrijke rol.

Alcohol-, drugs- en tabaksgebruik worden actief ontmoedigd via preventie en handhaving. Een vuurwerkverbod wordt gehandhaafd. De SGP wil geen coffeeshops in de gemeente.

2.1.3 Digitale veiligheid

Digitale criminaliteit neemt toe. Online oplichting, cyberpesten en identiteitsfraude treffen vooral kwetsbare groepen, zoals ouderen. De gemeente zet daarom in op een veilige digitale infrastructuur en op voorlichting en bewustwording.

Samenwerking met politie en andere partners is noodzakelijk om digitale criminaliteit tegen te gaan. Digitale veiligheid krijgt een duidelijke en blijvende prioriteit.

2.1.4 Verkeer en verkeersveiligheid

De SGP hecht veel waarde aan de bescherming van het leven. Iedere inwoner moet zich veilig kunnen verplaatsen van A naar B, of dat nu te voet, per fiets of met de auto is. Daarom wil de SGP de snelheid op vrijwel alle wegen binnen de bebouwde kom verlagen naar 30 kilometer per uur, met uitzondering van de doorgaande (hoofd)wegen. Op sommige N-wegen wordt de snelheid eveneens verlaagd, waar dat bijdraagt aan de verkeersveiligheid.

Verkeersveiligheid vraagt ook om een goed onderhouden openbare ruimte. Wegen, bermen en fietspaden moeten in goede staat verkeren; gaten in de weg en slecht onderhouden bermen worden voorkomen. Toegangswegen naar het buitengebied worden zoveel mogelijk drempelvrij aangelegd, zodat deze veilig en toegankelijk zijn voor alle gebruikers. De SGP wil daarom meer investeren in kwaliteit en

onderhoud van bestaande infrastructuur. Extra middelen gaan naar onderhoud en minder naar nieuwe projecten. Wegonderhoud wordt gefaseerd en goed op elkaar afgestemd uitgevoerd, zodat de verkeersdoorstroming gewaarborgd blijft. Werkzaamheden worden waar mogelijk gecombineerd en in één keer uitgevoerd.

Daarnaast is een goede verkeersafwikkeling essentieel voor bereikbaarheid en leefbaarheid. Verkeersinfarcten, sluipverkeer, onbereikbaarheid en onveilige situaties moeten zoveel mogelijk worden voorkomen. Het reguleren van overlastgevend recreatieverkeer, waaronder motoren, vraagt extra aandacht, met name in en rond het historische deel van Amerongen. Tegelijkertijd moet zwaar vrachtverkeer door de dorpen worden verminderd. Een goede doorstroming op de hoofdwegen blijft daarbij van groot belang.

De gemeente werkt samen met provincie en Rijk aan een structurele oplossing voor het kruispunt in Doorn. Op basis van de gekozen variant wordt ook gewerkt aan een verdere versterking van het dorpscentrum. Maatregelen die bijdragen aan een levendige winkelstraat worden daarbij nadrukkelijk meegenomen. De Keizerswei blijft beschikbaar voor parkeren en de Kampweg blijft toegankelijk voor auto's. Tegelijkertijd wordt onderzocht hoe een veilige en snelle fietsroute van het kruispunt naar de Kampweg kan worden gerealiseerd, zodat het centrum per fiets aantrekkelijker bereikbaar wordt.

In Leersum verdienen de toegangswegen vanaf de Rijksstraatweg richting Leersum-Noord specifieke aandacht. De Bentincklaan wordt ingericht als eenrichtingsverkeer. Parkeeroverlast wordt tegengegaan door parkeren op eigen terrein zoveel mogelijk te stimuleren. Waar nodig wordt actief gehandhaafd op parkeeroverlast.

In Driebergen wordt op de Hoofdstraat, vanaf de Horstlaan tot aan de Bosstraat, een verhoogde middenberm aangelegd. Hierdoor is linksaf slaan niet langer mogelijk. Verkeer maakt gebruik van een nieuw aan te leggen rotonde bij de Bosstraat. Voor de Loolaan wordt onderzocht of deze kan worden ingericht als eenrichtingsverkeer, met als doel de verkeersveiligheid en leefbaarheid te verbeteren.

2.2 Samenvattend

- Zichtbare en bereikbare boa's en wijkagenten in alle dorpen, streven is 1 wijkagent op 5000 inwoners
- Gerichte aanpak van overlast, kleine criminaliteit, ondermijning en drugscriminaliteit, met extra aandacht voor het buitengebied.
- Cameratoezicht waar nodig, geen standaardmiddel; openbare verlichting op orde.
- Nultolerantie voor agressie en geweld tegen hulpverleners.
- Preventief jeugdbeleid, met aandacht voor dorpscentra zoals Driebergen en Amerongen.
- Alcohol-, drugs- en tabaksgebruik ontmoedigen; vuurwerkverbod handhaven; geen coffeeshops.
- Digitale veiligheid hoge prioriteit: aanpak van online oplichting, cyberpesten en identiteitsfraude.
- Extra bescherming en voorlichting voor kwetsbare groepen, zoals ouderen.
- Nauwe samenwerking met politie en andere partners.
- Bescherming van het leven voorop: 30 km/u als norm binnen de bebouwde kom; snelheidsverlaging op sommige N-wegen.
- Investeren in onderhoud van wegen, bermen en fietspaden; werkzaamheden combineren en goed afstemmen.
- Toegangswegen naar het buitengebied zoveel mogelijk drempelvrij aanleggen.
- Aanpak van verkeersinfarcten, sluipverkeer en recreatieverkeer; zwaar vrachtverkeer door dorpen verminderen.
- Structurele oplossingen voor knelpunten in Doorn, Leersum en Driebergen, met aandacht voor bereikbaarheid, parkeren en veilige fietsroutes.

3. Speerpunt drie: zorg voor elkaar

Zorg voor elkaar is een kernwaarde van onze samenleving. Mensen zijn niet bedoeld om alles alleen te dragen. De SGP wil een gemeente waarin omzien naar elkaar vanzelfsprekend is, waarin mantelzorgers en vrijwilligers worden ondersteund en waarin professionele zorg beschikbaar blijft voor wie dat nodig heeft. De overheid staat naast inwoners, niet boven hen, en beschermt juist de meest kwetsbaren.

3.1 Zorg voor elkaar

3.1.1 Mantelzorgers en vrijwilligers

Onze samenleving kan niet zonder mantelzorgers. Zij dragen vaak langdurig en intensief zorg voor een naaste en verdienen blijvende waardering en goede ondersteuning. Een terugtrekkende overheid mag nooit betekenen dat de meest kwetsbaren tussen wal en schip raken.

Vrijwilligers vormen een onmisbare schakel in de zorg en veiligheid van de gemeente. De gemeente faciliteert en ondersteunt vrijwilligersinitiatieven, zoals in de zorg, maar ook bij de vrijwillige brandweer en bij AED- en EHBO-voorzieningen. Vrijwillige inzet moet mogelijk blijven, zonder onnodige bureaucratie.

3.1.2 Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en doelgroepenvervoer

De samenleving vergrijsst en de overheid kan niet alles alleen oplossen. De Wet maatschappelijke ondersteuning, met een eigen bijdrage naar draagkracht, past bij een samenleving waarin mensen weer meer naar elkaar omzien. Noaberschap is hierbij het uitgangspunt.

Het voorzieningenniveau binnen de gemeente is op orde en ruimhartig. Uitbreiding van de middelen is wat de SGP betreft niet nodig. Wel blijft maatwerk belangrijk. De mogelijkheid van een persoonsgebonden budget (PGB) wordt als vast onderdeel aangeboden, met name voor inwoners die gebruik willen maken van identiteitsgebonden zorg.

Onder de Wmo valt ook het noodzakelijke doelgroepenvervoer, waaronder leerlingenvervoer. Dit vervoer moet goed geregeld blijven en zoveel mogelijk maatwerk bieden. Tot het doelgroepenvervoer rekent de SGP ook de Belbus. Behoud en waar mogelijk uitbreiding van de Belbus is wenselijk, zodat inwoners mobiel blijven en kunnen deelnemen aan de samenleving.

3.1.3 Jeugdzorg

De hervormingsagenda Jeugd vraagt blijvende aandacht. Er is veel onzekerheid vanuit de landelijke overheid en het is de vraag of wordt waargemaakt wat is beloofd. Tegelijk zijn de wachttijden lang, de kosten hoog en de regeldruk groot. Dat vraagt om een noodzakelijke omslag in aanpak.

De SGP staat voor een andere benadering van jeugdzorg: nabij, luisterend en ondersteunend. Met begrip naast de jeugdige staan, een luisterend oor en een helpende hand. Daarbij wordt beter gebruikgemaakt van netwerken van kerken, scholen en verenigingen.

Investeren in preventie is essentieel. De context waarin jongeren opgroeien moet gezonder worden. Opvoeding en het bijbrengen van normen en waarden, geworteld in Bijbelse uitgangspunten, zijn daarbij een noodzakelijk fundament voor ouders én gemeente.

Pleegzorg verdient de voorkeur wanneer dat nodig is, bij voorkeur binnen een gekwalificeerd pleeggezin, zonder financiële prikkels en zonder verlies van kwaliteit.

De SGP wijst het stapelen van 'etiketten' af. In het huidige systeem leidt meer diagnostiek vaak tot meer zorg, wat een ongewenste prikkel is en klachten kan verergeren. Zorg mag geen verdienmodel zijn; er

wordt uitsluitend kostendekkend gewerkt. Het aantal behandelsessies wordt niet vooraf vastgelegd, maar afgestemd op de individuele situatie. Zorgverleners moeten maatwerk kunnen leveren.

Eindeloze regelingen en trajecten zonder resultaat zijn geen zorg. Pappen en nathouden valt niet onder 'zorg'. Controle op doelmatigheid is noodzakelijk. Als behandeling geen effect heeft, moet financiering kunnen worden stopgezet. Termijnen mogen worden gesteld; geen resultaat betekent stoppen.

Bij zware problematiek is terugval reëel. Jongeren moeten kunnen terugvallen op een bekende, vertrouwde professional. Opschaling van zorg gebeurt waar nodig, afschaling waar mogelijk.

Zorg wordt verleend met oog voor de historische werkelijkheid: niet steeds opnieuw beginnen, maar voortbouwen op wat eerder is gedaan.

Ouders die hulp vragen voor hun kind(eren) worden gezien als volwaardige gesprekspartners en ervaringsdeskundigen. Het steeds opnieuw moeten vertellen van hun verhaal is belastend en onwenselijk.

Het jeugdzorgstelsel vindt zijn oorsprong in het strafrecht. De SGP wijst echter dreiging met strafrechtelijke maatregelen zonder aantoonbare gronden af. Meldingen bij instanties zoals Veilig Thuis zijn uitzonderingen en mogen geen instrument zijn om ouders of kinderen te dwingen zich te voegen naar de voorkeuren van zorgverleners.

Er komt een algeheel verbod op Applied Behavior Analysis (ABA)-therapie, onder welke naam dan ook. Behandeling van autisme en aan autisme verwante aandoeningen is niet gericht op genezing of normalisering, maar op begrip (ook vanuit de omgeving) en het voorkomen van handelingsverlegen situaties.

Zorgcowboys zijn in onze gemeente niet welkom. Misstanden in de zorg worden met alle wettelijke middelen bestreden. Bij nieuwe aanbieders wordt standaard een BIBOB-toets uitgevoerd.

Zorgverleners krijgen professionele vrijheid om te handelen. Er wordt niet vooraf vastgelegd hoe en hoe vaak zorg moet worden verleend. Aanbestedingen worden afgeschaft en vervangen door periodieke voortgangsgesprekken, zoals in de regio Food Valley en andere gemeenten. De gemeente investeert in langdurige relaties met professionele zorgverleners, waardoor administratieve lasten verminderen en wederzijds vertrouwen groeit.

3.1.4 Zorglandschap en toegankelijkheid

De SGP beseft dat zorg voor ouderen en mensen met een beperking anders is georganiseerd dan de jeugdzorg. Waar de gemeente bij de jeugdzorg een directe verantwoordelijkheid heeft en sterk inzet op preventie en begeleiding, verloopt de zorg voor ouderen en mensen met een beperking grotendeels via de zorgverzekering en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).

Dat betekent niet dat de rol van de gemeente hier kleiner is, maar wel anders van aard. De gemeente is niet de primaire zorgverlener, maar schept de randvoorwaarden waarbinnen goede zorg mogelijk is. Zij zorgt ervoor dat ondersteuning via de Wmo toegankelijk en goed geregeld is, dat inwoners niet verdwalen tussen loketten en regelingen, en dat zorg en ondersteuning op elkaar aansluiten.

Binnen de Wmo ligt de nadruk op het zo zelfstandig mogelijk kunnen blijven wonen en deelnemen aan de samenleving. Het gaat daarbij onder meer om huishoudelijke hulp, woningaanpassingen, hulpmiddelen zoals rolstoelen en scootmobielen, begeleiding en passend vervoer. Daarnaast heeft de gemeente oog voor de ondersteuning van mantelzorgers, die vaak een onmisbare rol vervullen.

De SGP vindt het belangrijk dat deze ondersteuning dichtbij, herkenbaar en mensgericht wordt georganiseerd, zodat ouderen en mensen met een beperking niet tussen wal en schip raken.

3.2. Samenvattend

- Omzien naar elkaar als kernwaarde; zorg dichtbij, menselijk en toegankelijk.
- Mantelzorgers en vrijwilligers zijn onmisbaar en verdienen blijvende ondersteuning, zonder extra bureaucratie.
- Wmo met eigen bijdrage naar draagkracht; noaberschap als uitgangspunt en maatwerk waar nodig.
- PGB standaard beschikbaar, inclusief ruimte voor identiteitsgebonden zorg.
- Doelgroepenvervoer goed geregeld, inclusief leerlingenvervoer; behoud en uitbreiding van de Belbus.
- Kritische houding tegenover landelijke jeugdzorghervormingen; wachttijden, kosten en regeldruk vragen om een andere aanpak.
- Jeugdzorg nabij en preventief, met nadruk op opvoeding, normen en waarden op Bijbelse grondslag.
- Geen verdienmodel in de zorg; maatwerk leveren en stoppen bij geen resultaat.
- Ouders volwaardige partners; geen onnodige strafrechtelijke druk of dwang.
- Verbod op ABA-therapie; autismezorg gericht op begrip.
- Streng aanpak van zorgcowboys; BIBOB-toets bij nieuwe aanbieders.
- Professionele vrijheid voor zorgverleners en duurzame samenwerking in plaats van aanbestedingen.
- Zorglandschap samenhangend en toegankelijk, met aandacht voor ouderen, mensen met een beperking en kleine kernen.

4. Verantwoord besturen

4.1 Lokale economie

4.1.1 Een sterke en evenwichtige economie

Een gezonde lokale economie zorgt voor werk, inkomen en welzijn. De SGP steunt ondernemerschap dat bijdraagt aan een stabiele samenleving en dat in balans is met zorg voor de schepping. Economische groei is geen doel op zichzelf, maar moet duurzaam zijn, met efficiënt ruimtegebruik en verantwoord omgaan met grondstoffen.

De economie verandert snel. Dat vraagt van ondernemers flexibiliteit en vooruitdenken. De gemeente onderhoudt daarom actief contact met het lokale bedrijfsleven. Die gesprekken vormen de basis voor beleid dat meebeweegt met nieuwe ontwikkelingen en veranderende marktomstandigheden.

De SGP wil een lokale economie die in dienst staat van de mens en niet andersom. Dat vraagt om oog voor rust, balans en menselijke maat. Niet elke economische ontwikkeling hoeft klakkeloos te worden gevolgd. De gemeente bewaakt dat inwoners niet slaaf worden van de economie en dat het leven niet volledig wordt gedomineerd door werk en consumptie. De winkelpenstelling op zondag wordt daarom teruggedraaid; een 24/7-economie wordt zoveel mogelijk ontmoedigd.

Tegelijkertijd verandert de economie snel. Ontwikkelingen zoals kunstmatige intelligentie, digitalisering, robotisering en de toenemende regionalisering van economische activiteiten hebben grote invloed op de arbeidsmarkt en het bedrijfsleven. De gemeente speelt hier proactief op in en kiest daarbij een ondersteunende en faciliterende rol, met oog voor de gevolgen voor werknemers en ondernemers.

4.1.2 Ruimte voor ondernemen

De beschikbare ruimte in de gemeente wordt zo efficiënt mogelijk benut. De SGP zet in op een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor alle ondernemers: van zzp'ers tot grotere bedrijven. Innovatie wordt gestimuleerd met passende fondsen en faciliteiten. Toekomstgerichte en innovatieve bedrijven worden waar mogelijk aangetrokken via regionale samenwerking.

Ondernemers krijgen te maken met duidelijke en terughoudende regels, gericht op bescherming en niet op belemmering van ondernemerschap. Lokale lasten blijven beperkt, zodat ondernemers financiële ruimte houden. De bedrijfscontactfunctionaris is zichtbaar en ondersteunt ondernemers actief.

4.1.3 Werk en participatie

Zelfstandige ondernemers, familiebedrijven en het midden- en kleinbedrijf vormen de ruggengraat van de lokale economie. Zij verdienen actieve ondersteuning, duidelijke regels en betrokkenheid bij besluitvorming. Recht doen is hierbij een kernbegrip: ondernemers en inwoners krijgen ruimte om initiatieven te ontplooien en worden rechtvaardig behandeld.

De lokale economie wordt gestimuleerd om werkgelegenheid voor inwoners te creëren. Van bedrijven mag worden verwacht dat zij hun maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen. Inclusie hoort daarbij, met specifieke aandacht voor mensen met een beperking of afstand tot de arbeidsmarkt.

De veranderende economie van winkels, internet en automatisering vraagt om herbezinning op arbeid. Zowel betaald als onbetaald werk is van grote waarde voor de samenleving. Zorg, ondersteuning en vrijwilligerswerk zijn onmisbare pijlers onder het goed functioneren van de samenleving en sluiten aan bij de Bijbelse opdracht om voor de naaste te zorgen. Waar mogelijk worden deze vormen van inzet gestimuleerd en meer gewaardeerd.

4.1.4 Landbouw en agrarisch ondernemerschap

De SGP heeft nadrukkelijk aandacht voor en biedt steun aan agrariërs. Zij zijn onmisbaar voor onze voedselvoorziening en leveren daarnaast waardevolle bijdragen aan natuurbeheer en landschapsbehoud. Om economisch gezond te kunnen blijven, moet er voldoende ruimte zijn voor agrarische bedrijven om hun bedrijfsvoering voort te zetten en te ontwikkelen.

De gemeente past waar mogelijk praktische en ondersteunende regelgeving toe. Agrariërs worden niet onnodig belemmerd door regels die hun voortbestaan onder druk zetten. De gemeente zet zich actief in richting landelijke en Europese overheden om vervallen vergunningen van PAS-melders te legaliseren en om eerder vergunningsvrije situaties alsnog erkend te krijgen.

Bij handhaving hanteert de gemeente een zorgvuldige en proportionele benadering, waarbij de maatschappelijke gevolgen per situatie worden meegewogen. Er wordt terughoudend omgegaan met handhaving wanneer die zou leiden tot onrechtvaardige uitkomsten. Voor agrariërs die als gevolg van (landelijke) wetgeving hun bedrijf moeten beëindigen, wordt een sociaal en financieel vangnet opgezet.

4.1.5 Dorpscentra, toerisme en recreatie

Levendige en toegankelijke winkelstraten zijn belangrijk voor de leefbaarheid van onze dorpen. Goede bereikbaarheid van winkelgebieden, samen met voldoende en veilige parkeerplaatsen voor auto's en fietsen, is daarbij essentieel. De fysieke toegankelijkheid van winkelstraten wordt verder verbeterd, zodat iedereen er gebruik van kan maken.

Samen met ondernemers wordt onderzocht hoe winkelstraten versterkt en op niveau gehouden kunnen worden. Ondernemers worden daarbij ook uitgedaagd om zelf bij te dragen aan een nette en verzorgde leefomgeving. Verrommeling en ontoegankelijkheid worden tegengegaan door het netjes houden van de winkelstraten. Het centrummanagement krijgt een passend vervolg.

Voor het centrum van Driebergen en Doorn wordt een centrumvisie uitgewerkt, met de nadruk op daadwerkelijk doen en uitvoeren. Het tijdig sluiten van horecagelegenheden draagt bij aan gezondheid, leefbaarheid en woonplezier. Sluiting voor middernacht en op zondag is het streven.

Voor het centrum van Driebergen wordt daarnaast een realistische visie uitgewerkt, gericht op het behoud en de versterking van de Stichtse Lustwarande en op vergroening van de openbare ruimte. De Traaij blijft toegankelijk voor auto's. We creëren ruimte voor een open entree richting de Appelgaard. Voor fietsparkeren wordt ruim voldoende plaats gecreëerd.

De sociale ontmoetingsfunctie van het centrum wordt versterkt door voorzieningen, zoals de bibliotheek en het sociale inlooppunt, te concentreren rond één plein. Extra parkeerruimte wordt gerealiseerd bij De Lei zodat het plein en het centrum goed bereikbaar blijven voor de auto. Het voetgangersgebied wordt veiliger en inclusiever ingericht door hoogteverschillen, wisselende uitstallingen en hekjes (fietsnietjes) te verwijderen.

De kern Leersum heeft behoefte aan het verplaatsen van oude eetgelegenheden naar het centrum en aan de komst van een extra (discount)supermarkt.

Voor Maarsbergen wordt gewerkt aan het waarmaken van alle beloofde mitigerende maatregelen rond de aanleg van de spooronderdoorgang. De gemeente moet het realiseren van een dorpsplein daarbij mede mogelijk maken.

Reclame in de openbare ruimte blijft mogelijk, mits deze niet in strijd is met Bijbelse normen en waarden. Knelpunten in winkelstraten worden aangepakt door praktische belemmeringen weg te nemen.

Toerisme en recreatie bieden kansen voor de lokale economie. De gemeente werkt aan een groei-actieplan voor toerisme en recreatie, met oog voor leefbaarheid en het karakter van de dorpen.

4.1.6 Samenvattend

- Een lokale economie in dienst van de mens, met oog voor rust, balans en menselijke maat.
- Geen 24/7-economie: zondagsrust en beperking van winkelpenstelling.
- Proactief inspelen op economische veranderingen zoals digitalisering, AI en robotisering.
- Ruimte voor ondernemerschap met duidelijke, terughoudende regels en beperkte lasten.
- Actieve ondersteuning van zzp'ers, familiebedrijven en het mkb.
- Werk en participatie stimuleren, met aandacht voor inclusie en mensen met een beperking.
- Waardering voor zowel betaald als onbetaald werk, waaronder zorg en vrijwilligerswerk.
- Steun voor agrariërs: ruimte om te ondernemen, praktische regels en een sociaal vangnet.
- Zorgvuldige handhaving in de landbouw, met oog voor maatschappelijke gevolgen.
- Levendige dorpscentra met goede bereikbaarheid en toegankelijke winkelstraten.
- Centrumvisies voor Driebergen en Doorn, met vergroening en versterking van de leefbaarheid.
- Extra aandacht voor Leersum (extra supermarkt) en Maarsbergen (dorpsplein en spooronderdoorgang).
- Toerisme en recreatie benutten voor de lokale economie, met behoud van leefbaarheid en dorpskarakter.

4.2 Mobiliteit

4.2.1 Uitgangspunten voor mobiliteit

Een goed mobiliteitsbeleid zorgt ervoor dat inwoners zich bereikbaar en voorspelbaar kunnen verplaatsen. Daarbij staat de bescherming van het leven en verkeersveiligheid centraal. Deze uitgangspunten zijn uitgebreid uitgewerkt in [hoofdstuk 2 – Een veilige leefomgeving](#). In dit hoofdstuk ligt de nadruk op de praktische inrichting van bereikbaarheid, infrastructuur en vervoer in onze gemeente.

4.2.2 Bereikbaarheid en verkeer

Zolang het openbaar vervoer in de uitgestrekte gemeente geen volwaardig alternatief is, blijft investeren in bereikbare wegen noodzakelijk. De gemeente zet zich in voor het voorkomen van verkeersknelpunten, sluisverkeer en onnodige vertragingen. Doorstroming op hoofdwegen blijft belangrijk voor inwoners, hulpdiensten en ondernemers.

Parkeren blijft in de hele gemeente gratis, met uitzondering van het stationsgebied Driebergen–Zeist. Zo blijven dorpen bereikbaar en aantrekkelijk voor inwoners en bezoekers.

4.2.3 Fiets en lopen

Fietsen en lopen zijn belangrijke vormen van verplaatsing binnen de dorpen. Inwoners worden aangemoedigd te fietsen. De gemeente zorgt voor een samenhangend netwerk van fiets- en wandelroutes. Ontbrekende schakels in het fietspadennetwerk worden aangevuld. Wachttijden voor fietsers bij verkeerslichten worden verkort en waar mogelijk krijgen fietsers voorrang.

Bij verkeersinstallaties worden regensensoren toegepast, zodat fietsers niet onnodig lang in de regen hoeven te wachten. Ook veilige routes naar scholen en voorzieningen krijgen blijvende aandacht, in samenhang met het verkeersveiligheidsbeleid uit hoofdstuk 2.

4.2.4 Onderhoud en infrastructuur

Goed onderhoud van wegen, fietspaden en bermen is essentieel voor bereikbaarheid en comfort. De gemeente investeert structureel in onderhoud, met extra aandacht voor het buitengebied waar slijtage en schade vaker voorkomen.

Werkzaamheden worden beter gepland en gecombineerd uitgevoerd, zodat overlast wordt beperkt en de doorstroming zoveel mogelijk behouden blijft. Innovaties worden benut om onderhoud efficiënter en duurzamer uit te voeren.

Een goede bereikbaarheid vraagt om duidelijke keuzes in verkeersstromen. Voor Overberg wordt onderzocht welke wegen worden aangewezen als hoofdwegen en welke als (hoofd)fietsroutes. Dit geeft duidelijkheid over de logische verkeersstromen en draagt bij aan een veilige en aantrekkelijke fietsroute door en rond het dorp. Een spitsafsluiting behoort daarbij tot de mogelijkheden.

Bij ruimtelijke (her)inrichting worden verkeersvraagstukken integraal meegenomen en zorgvuldig afgewogen. Daarbij wordt gekeken naar veiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid in samenhang.

Zwaar vrachtverkeer door de dorpen wordt zoveel mogelijk beperkt. Bevoorrading vindt bij voorkeur plaats met licht (geëlektrificeerd) vrachtverkeer. Waar nodig kunnen overslaglocaties buiten de kernen worden ingericht, zodat dorpen worden ontzien en verkeersoverlast afneemt.

4.2.5 Openbaar vervoer en duurzame mobiliteit

De gemeente zet zich in voor frequent, betrouwbaar en goed op elkaar afgestemd openbaar vervoer naar alle dorpskernen, met goede aansluitingen op omliggende gemeenten. Er moet een frequente

OV-verbinding worden gerealiseerd tussen Leersum en Woudenberg/Amersfoort. Woonwijken en bedrijventerreinen moeten optimaal bereikbaar zijn. De provincie draagt hierin een belangrijke verantwoordelijkheid; de gemeente blijft zich actief inzetten voor het behoud en de verbetering van deze OV-verbindingen.

In de openbare ruimte wordt waar mogelijk extra ruimte gemaakt voor (snel)laadpalen voor elektrisch vervoer. Dit gebeurt zó dat bestaande parkeerplekken zo veel mogelijk behouden blijven. Elektrisch vervoer wordt gestimuleerd zonder de bereikbaarheid of parkeercapaciteit onnodig aan te tasten.

De SGP ziet geen voordelen in het verplaatsen van station Maarn. Wel is verbetering van de fietsenstallingen bij het station noodzakelijk, zodat het station beter bereikbaar wordt voor fietsers.

De locatie bij de afrit van de A12 bij Maarsbergen (Tango, La Place en het voormalig Amrâth Hotel) wordt ontwikkeld tot een frequent bediend OV-knooppunt, met goede verbindingen richting Woudenberg, Leersum, Maarn en Driebergen.

Daarnaast komen er voldoende, en waar nodig extra, oplaadpunten voor elektrische fietsen in dorpscentra en op recreatieve locaties. Bestaande fietsenstallingen worden uitgebreid. Samen met bedrijven en werknemers wordt gekeken naar oplossingen voor duurzaam woon-werkverkeer en werken op afstand. Voorbeelden hiervan zijn elektrische (deel)fietsen en -scooters, collectief vervoer en andere vormen van slimme mobiliteit.

4.2.6 Samenvattend

- Mobiliteitsbeleid staat in het teken van veiligheid, bereikbaarheid en voorspelbaarheid; verkeersveiligheid is leidend (zie hoofdstuk 2).
- Investeren in bereikbare wegen en goede doorstroming blijft nodig zolang het openbaar vervoer geen volwaardig alternatief is.
- Gratis parkeren blijft in de hele gemeente, met uitzondering van het stationsgebied Driebergen-Zeist.
- Fietsen en lopen stimuleren met veilige, samenhangende netwerken en betere doorstroming bij verkeerslichten.
- Extra aandacht voor veilige routes naar scholen en voorzieningen.
- Structureel onderhoud van wegen, fietspaden en bermen, met extra aandacht voor het buitengebied.
- Werkzaamheden beter plannen en combineren om overlast te beperken.
- Duidelijke verkeerskeuzes, onder meer in Overberg, met aandacht voor hoofdwegen, fietsroutes en leefbaarheid.
- Zwaar vrachtverkeer door dorpen beperken; bevoorradig bij voorkeur met licht en elektrisch vervoer.
- Inzetten op frequent en betrouwbaar openbaar vervoer naar alle dorpskernen.
- Inzet op frequente OV-verbinding tussen Leersum en Woudenberg/Amersfoort
- Station Maarn blijft op zijn plek, met verbeterde fietsenstallingen.
- Ontwikkeling van een OV-knooppunt bij de A12 Maarsbergen.
- Duurzame mobiliteit stimuleren via laadpunten, fietsfaciliteiten en slimme woon-werkoplossingen.

4.3 Financiën

4.3.1 Verantwoord financieel beleid

De SGP staat voor een verantwoord en zorgvuldig financieel beleid. Inkomsten en uitgaven moeten structureel in balans zijn. Dit waarborgt de opgebouwde stabiele reservepositie van de gemeente en voorkomt onverwacht stijgende lasten voor inwoners. Een solide financiële basis, waarbij uitgaven zorgvuldig worden afgewogen en doelmatig worden besteed, is daarbij het uitgangspunt.

Niet elke investering is verantwoord. Grote en kostbare projecten die weinig maatschappelijk rendement opleveren passen niet bij prudent financieel beleid. Zo is het ondergronds brengen van hoogspanningsleidingen in Maarn volgens de SGP een zeer kostbare ingreep die niet in verhouding staat tot het beoogde effect.

4.3.2 Lastendruk en gemeentefonds

De SGP streeft naar een verlaging van de lokale lastendruk voor inwoners en ondernemers. Concreet is het doel om in 2030 niet meer tot de vijftig gemeenten met de hoogste lokale lasten te behoren.

De gemeente krijgt steeds meer taken vanuit de landelijke overheid, terwijl de financiële middelen die daarbij worden meegeleverd vaak onvoldoende zijn. De Wet maatschappelijke ondersteuning en de jeugdzorg zijn daarvan bekende voorbeelden. Ook onverwachte verplichtingen, zoals de hoge kosten voor het saneren van vervuilde grond onder een drugsafvalstort in Overberg, kunnen grote financiële gevolgen hebben voor de gemeente en daarmee voor inwoners.

Dit vraagt om scherpe keuzes en duidelijke prioriteiten. Gemeenschapsgeld moet worden ingezet voor zaken die daadwerkelijk bijdragen aan het beoogde doel. Tegelijkertijd constateert de SGP dat er ook uitgaven zijn die weinig effect sorteren. Met name binnen de jeugdzorg gaan grote bedragen om; daar is kritisch kijken naar doelmatigheid noodzakelijk.

De uitkering uit het Gemeentefonds moet in verhouding staan tot de taken die gemeenten krijgen opgelegd. Het Rijk moet gemeenten hierin voldoende financieel ondersteunen, zodat lokale lasten niet onnodig stijgen.

4.3.3 Transparantie

Maximale transparantie is noodzakelijk, ook op financieel gebied. Inwoners moeten inzicht hebben in de financiële mogelijkheden en in de besteding van middelen. De risicoparagraaf is een essentieel onderdeel van deze verantwoording.

4.3.4 Begraafzaken en subsidies

Tarieven voor begraafrechten blijven betaalbaar. Het kopen van grafrechten voor onbepaalde tijd wordt mogelijk. Voor een crematorium is geen ruimte.

Identiteitsgebonden organisaties en instellingen kunnen subsidie ontvangen wanneer zij activiteiten van (klein) publiek belang uitvoeren. Activiteiten die strijdig zijn met Bijbelse uitgangspunten of christelijke waarden worden niet ondersteund. Subsidie voor sport op zondag bouwen we af.

4.3.5 Samenvattend

- Verantwoord financieel beleid: inkomsten en uitgaven structureel in balans.
- Behoud van een stabiele reservepositie om onverwachte lasten voor inwoners te voorkomen.
- Zorgvuldige en doelmatige besteding van gemeenschapsgeld.
- Kritisch op grote en kostbare projecten met weinig maatschappelijk rendement.
- Verlaging van de lokale lastendruk; doel is niet langer tot de 50 gemeenten met hoogste lasten te behoren.
- Realistische omgang met extra taken vanuit het Rijk, zoals Wmo en jeugdzorg.
- Onverwachte kosten (zoals sanering drugsafval Overberg) vragen om financiële weerbaarheid.
- Scherpe prioritering en kritisch kijken naar doelmatigheid, met name binnen de jeugdzorg.
- Gemeentefonds moet in verhouding staan tot de taken die gemeenten krijgen opgelegd.
- Maximale transparantie over financiële keuzes en risico's.
- Risicoparagraaf als essentieel onderdeel van financiële verantwoording.
- Betaalbare begraafrechten en mogelijkheid tot grafrechten voor onbepaalde tijd; geen crematorium.
- Subsidies alleen voor activiteiten van publiek belang die passen binnen Bijbelse uitgangspunten.

4.4 Dienend bestuur

4.4.1 Bereikbaar en betrouwbaar

De gemeente moet bereikbaar, toegankelijk en herkenbaar zijn voor haar inwoners. Hoewel er al veel goed gaat, ervaren inwoners soms een kloof tussen het gemeentebestuur en de samenleving. Die afstand ondermijnt het vertrouwen in de democratie. Het is daarom van groot belang dat deze kloof actief wordt verkleind.

Bestuurders en ambtenaren luisteren zorgvuldig naar inwoners en betrekken hen actief bij beleid en besluitvorming. Juist bij complexe vraagstukken, zoals woningbouw en de inrichting van de leefomgeving, is transparante en eerlijke communicatie nodig. Door belangen zorgvuldig af te wegen en keuzes helder toe te lichten, groeit wederzijds begrip en vertrouwen.

De gemeente is de overheid die het dichtst bij de inwoner staat. Het gemeentebestuur is zichtbaar, bekend en benaderbaar. Tegelijkertijd geldt het uitgangspunt dat de overheid niet overneemt wat inwoners zelf kunnen. Veiligheid, leefbaarheid en een passend zorgaanbod behoren tot de kerntaken van de gemeente en krijgen blijvend prioriteit.

4.4.2 Dorpen, wijken en nabijheid

Dorpen en wijken hebben een eigen identiteit die gerespecteerd moet worden. Een wijk- en dorpsgerichte aanpak staat daarom voorop. Inwoners worden actief betrokken bij het opstellen van beleid en bij besluiten die hun directe leefomgeving raken.

Bij plannen en ontwikkelingen die invloed hebben op de woonomgeving, wordt vroegtijdig het gesprek met inwoners gevoerd. Zo wordt draagvlak vergroot en blijven besluiten beter aansluiten bij wat lokaal nodig en gewenst is.

4.4.3 Bestuurscultuur

De SGP hecht aan een zorgvuldige en respectvolle bestuurscultuur. Meningsverschillen horen bij de democratie, maar het gesprek blijft inhoudelijk en respectvol. Persoonlijke aanvallen en bedreigingen richting bestuurders zijn onacceptabel en ondermijnen het openbaar bestuur.

De gemeente blijft continu werken aan een open, betrouwbare en dienstbare bestuurscultuur, waarin inwoners zich gehoord weten en het vertrouwen in de lokale overheid wordt versterkt.

4.4.4 Samenvattend

- Een bereikbare, herkenbare en benaderbare gemeente voor alle inwoners.
- Actief verkleinen van de kloof tussen bestuur en samenleving.
- Zorgvuldig luisteren naar inwoners en hen betrekken bij beleid en besluitvorming.
- Transparante communicatie, vooral bij complexe dossiers zoals woningbouw en leefomgeving.
- De overheid neemt niet over wat inwoners zelf kunnen; eigen verantwoordelijkheid blijft leidend.
- Veiligheid, leefbaarheid en zorg behoren tot de kerntaken van de gemeente.
- Respect voor de eigen identiteit van dorpen en wijken.
- Wijk- en dorpsgerichte aanpak met vroegtijdige participatie van inwoners.
- Zorgvuldige en respectvolle bestuurscultuur.
- Nultolerantie voor bedreiging en intimidatie van bestuurders.
- Continu werken aan vertrouwen in het lokaal bestuur.

Slotwoord – De Basis op orde, voor u

De SGP wil dat iedereen in de gemeente Utrechtse Heuvelrug een fijn thuis heeft: een plek waar het veilig is, waar mensen naar elkaar omzien en waar de overheid betrouwbaar en dienstbaar is. Dit verkiezingsprogramma laat zien hoe wij daaraan willen werken, met aandacht voor wat mensen nodig hebben in het dagelijks leven.

Voor gezinnen betekent dit betaalbaar wonen, goede voorzieningen in de buurt en ondersteuning wanneer het nodig is. Voor kinderen en jongeren staat een gezonde opvoedomgeving centraal, met duidelijke normen, preventie en zorg die nabij en mensgericht is. Bij jeugdzorg neemt de gemeente haar verantwoordelijkheid, met oog voor maatwerk en voor ouders als volwaardige partners.

Voor ouderen en mensen met een beperking wil de SGP dat zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en deelnemen aan de samenleving. De gemeente is daarbij geen zorgverlener, maar zorgt wel dat ondersteuning via de Wmo goed toegankelijk is, dat mensen niet verdwalen tussen loketten en dat mantelzorgers worden ondersteund. Zorg moet dichtbij, herkenbaar en betrouwbaar zijn.

Voor ondernemers, agrariërs en werknemers staat een sterke en evenwichtige lokale economie centraal. Ondernemerschap krijgt ruimte, met duidelijke regels en beperkte lasten. Agrariërs verdienen steun en perspectief, met praktische regelgeving en een zorgvuldige benadering van handhaving. Werk, zorg en vrijwilligerswerk worden gewaardeerd als onmisbare pijlers van de samenleving.

Voor onze dorpen en wijken wil de SGP een schone, groene en veilige leefomgeving. Goede bereikbaarheid, zorgvuldig onderhoud van de openbare ruimte en aandacht voor verkeersveiligheid dragen bij aan leefbaarheid. Dorpscentra blijven levendig en herkenbaar, met ruimte voor ontmoeting, voorzieningen en verenigingen.

Daarbij hoort een overheid die verantwoord bestuurt. Financieel zorgvuldig, transparant en met oog voor de lange termijn. Een gemeente die bereikbaar en benaderbaar is, die luistert naar inwoners en hen betreft bij keuzes die hun leefomgeving raken. De overheid neemt niet over wat mensen zelf kunnen, maar staat naast hen waar dat nodig is.

Met dit programma kiest de SGP voor vertrouwen, rust en verantwoordelijkheid. Het laat ruimte voor afweging: niet alles is vastgelegd, omdat andere onderwerpen worden beoordeeld vanuit het **Basisprincipe**. Zo houden we de **Basis** op orde – voor vandaag en voor de generaties na ons.